

gerjevega govora bil je zelo dober; vendar pa ima vsa ta akcija nasproti oni gospodi, katera na Češkem svoj čas ni poznala drugačega ravnanja kot zasedno stanje, zaperanje časnikarjev, vlivanje zadovoljnosti v ljudstvo po trumah dragoncev, — veliko napako, da se vodi s češke strani potom obrambe. To ravnanje ne vodi do zaželjenega smotra. Ljudi, kateri načeloma svoje volče kože skrivajo z ovčjimi, — ki nočejo družega, kot nasilstvo nad drugimi narodi, ki nimajo obstanka razun v razporu, s takimi ljudmi treba govoriti odločneje, ne bati se njihovega pretenja, s takimi ljudmi mora človek govoriti z brezovo šibo v roki, sicer ga ne bode nikdar vspeha.

Lepo videti je bilo soglasje med staro in mladočehi, katero je naglašal klubov načelnik mladočehov dr. Engel rekoč, da se po vsem strinja z načeli dr. Riegerjevimi. Ker je bil tisti popoludne pogreb nemškega pisatelja, pretrgalo se je zborovanje že ob 1/2 2 in drug pomenljivejši del te razprave odložil se je na drugi dan v petek dopoldne ob 10. uri.

Drugi dan borbe končal se je s sijajno zmago desnice in z popolnim poramom Plenerjevim.

Deželni zbor kranjski.

Poročilo deželnega odbora s katerim se predlaga načrt zakona o doneskkih dežele kranjske, deželnega stolnega mesta Ljubljane in zemljiških posestnikov Ljubljanskega močvirja k troškom osuševanja Ljubljanskega močvirja.

Slavni deželni zbor!

Združenemu prizadevanju visokega c. kr. poljedelskega ministerstva, c. kr. deželne vlade, močvirskega odbora ter podpisanega deželnega odbora posrečilo se je, leta 1879. za osuševanje Ljubljanskega močvirja pričeta pripravljalna dela letos dognati tako daleč, da se je s pridržkom merodajnega odobrenja visokega c. kr. poljedelskega ministerstva po eni strani sprejel gotov načrt za osuševalna dela ter da so se za to velevažno izboljševalno podjetje s pridržkom državnega doneska, o katerem se je zjediniti še z visoko c. kr. vlado in k terega je določiti zakonitim potom, prispevki drugih udeleženih faktorjev načelno toliko zagotovili, da je po mnenji podpisanega deželnega odbora mogoče podati primerno gradivo za zakonodalno sklepanje.

O dozdej zvršenih pripravljalnih delih za osuševanje, katero se bo menda zdaj kmalo pričelo, omenja se v kratkem sledeče:

Na podstavi deželnega zakona z dne 23. avgusta 1877, dež. zak. št. 14, ustanovljeni glavni odbor močvirski, kateremu je bil posebno nalog, skrbeti za vzdrževanje osuševalnih del, ki so se zvršila v letih 1860 do 1868,

čutil se je vsled povodenj, ki so od leta 1878. naprej začele zopet nevarno pretiti močvirju, prisiljenega, to reč natančneje pretresovati ter skrbeti, da se uzroki te nepričakovane prikazni pozvedo po strokovnjakih, ter dobodo sredstva, s katerimi bi bilo mogoče to veliko nevarnost odpraviti trajno.

V to svrhu bila je s krepko pripomočjo visokega c. kr. poljedelskega ministerstva sklicana euketa strokovnjakov, sestavljena iz najimnitnejših vodnih tehnikov in kulturnih inženirjev tu in inozemstva, namreč iz gospodov: c. kr. višjega stavbinskega svetnika Indra z Dunaja, Cesare Salvinia inženirja iz Milana, Dr. Raf. Vicentinia potrjenega civilnega inženirja iz Trsta in Ivana pl. Podhagsky-a potrjenega civilnega inženirja z Dunaja.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Državni zbor, pred božičnimi prazniki zbran samo za primeroma kratek čas, obeta postati tudi v tem kratkem zasedanji pomenljiv. Pred vsem čujemo, da so slovenski poslanci že zopet dogovorili način in bližne smotre svojega delovanja, in so delovanje dejansko tudi pričeli. Dalje pa prišlo je v razpravo ono vedno pereče češko vprašanje, katero branijo češkega naroda zastopniki, nasproti pa vedno večje ovire stavijo pristaši nekdanje ustavo-verne stranke na Češkem. Z veliko samozaupnostjo naskočil je vodja nemške stranke sedanjo vlado v sejah minulega tedna, pa sme se v njem reči po domačem pregovoru: „domu pa pripesku s krvavo glavo.“ Plener izjavil je, da njegova stranka sedanji vladi ne privoli začasnega budgeta, ravno to izjavil je Steinwender glede svoje stranke; in konec tega mogočnega pretenja bil je ta, da se je ta budget privolil z 139 glasovi proti 88, toraj z večino 51 glasov, kakoršne sedanja večina ni bila vajena.

— Kardinal Gangelbauer, nadškof dunajski, rojen 21. avgusta l. 1817, umrl je minulo soboto popoldne na Dunaji po daljni plučni bolezni. Pogreb je danes.

— Cesarski svetovalec Murnik podal se je minulo nedeljo na Dunaj v opravkih glede dunajske kmetijske in gozdarske razstave prihodnega leta in pa v zadevah dolenjske železnice.

— Influenca imenujejo zdravniki novo nalezljivo bolezen, katera že mnogo let pohaja po vsi Evropi in se pri nas imenuje splošno le prehlajenje, v nemškem pa Grippe. Kaže se v tem, da obolelega zelo hudo boli glava, posebno čez čelo, bole ga posamezni deli života sedaj tu in hipoma drugod, bolnika kuha vročina in zopet prevzema ga mraz, tudi želodec se vzdiguje in boli grlo. Vsa bolezen ne traja nad 4—5 dni. Bolezen

je res nalezliva pa nevarna ne, kolikor je tudi sicer občutljiva. Zdravniki priporočajo zoper bolezen gorko posteljo in z žajbeljna skuhan čaj.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Kako blagodejno deluje mestna hranilnica ljubljanska, priča nam najbolje to, da je do zdaj, ko mestna hranilnica obstoji še-le dobra dva meseca, vložilo 663 strank 243.289 gld. 25 kr. Ta svota govori najbolj jasno za to, da ima naš narod v mestno hranilnico popolno zaupanje. In prav je, da se denar našega ljudstva steka v domač zavod. Mestna hranilnica je podjetje mesta Ljubljane, katero je za vloge in njih obrestovanje poleg splošnega poročstva, prevzela posebno poročstvo ter v ta namen deponovalo znesek 20.000 gld. v državnih zadolžnicah. Kakor pa mestna hranilnica na jedni strani obrestuje vlagateljem kapitalije, in sicer koj prvi dan po vložnem dnevu, in daje obresti vse do plačilnega dne, da kapital nese obresti vsak dan, tako tudi daje posojila na zemljišča ter pomaga delavnemu kmetovalcu za majhne obresti (4½ %) na noge. Kar posebno ugaja zemljiškim posestnikom, je to, da poleg nizkih obresti, plačujejo amortizacijsko svoto 1 gld., tako da se vse posojilo izplača v 50 letih. V današnjih trdih časih je ta način plačevanja dolga, pravi blagoslov za vsakega dolžnika, kajti znižuje se mu vsako leto kapital, kakor tudi skupna svota obresti. Častiti bralec razvidi iz tega že sam, kako praktično je vrejena mestna hranilnica ljubljanska in koliko koristi prinaša našemu narodu.

— **Upravni odbor okrajne bolniške blagajnice ljubljanske** izvolil je v svoji seji dne 30. novembra letos v veliko skupščino odposlancev za zvezo okrajnih bolniških blagajnic za Trst, Primorsko, Kranjsko in Dalmacijo svojim odposlancem gg. načelnika, Ivana Föderla in odpravna odbornika Luka Breskvarja in Leopolda Scharnerja. Umestno bi bilo, da se zbero gg. odposlanci za Kranjsko pred velikim zborovanjem v Trstu, da se dogovorijo o enotnim postopanju glede dotičnih določil.

— **Razstava umetnice domačinke.** Gospica Ivana Kobilca priredila je v dvorani ljubljanske realke razstavo svojih 31 slik različnih predmetov. Razstava traja samo ta teden in je odprta vsak dan od 10. do 4. ure, vstopnina, samo 20 kr. Za dijake 10 kr. Ne dvomimo tedaj je da si vsaj vsak domačin ogleda to zanimivo razstavo umetnice, katera je tudi že vlansko leto v jubilejski razstavi razstavila nekoliko lepih slik.

— **Bivši sodnik Josip Potrato,** umirovljen svetovalec c. kr. deželne sodnije, umrl je minulo soboto v Kranju v 75. letu svoje starosti.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. Včeraj bil je za Plenerja oni sijajni dan, ko ga je doletela čast, da mu je ministerski predsednik grof Taaffe odgovoril na njegovo interpelacijo z

dne 5. decembra v zadevah kronanja češkega kralja in nasilstva zoper Nemce na Češkem.

Odgovor ministrov bil je toliko vspešnejši, kolikor priprostejši je bil.

Omenjal je v prvi vrsti, da bi se lahko izognil odgovoru, ker dotični predlog sprejet v češkem deželnem zboru, bil je zanikaven mereč na to, da se preide na dnevni red čez predlog Gregerjev glede kronanja kralja češkega. Pa minister tega noče, temveč odgovarja meritorno: Da je vsikakor dopustljivo ustavo premeniti ustavnim potom. Načeloma toraj nima tudi minister ničesar proti temu, to se je že tudi zgodilo v prejšnjih letih in se zgodi gotovo tudi še v prihodnje.

Drugo je vprašanje, ali se sedaj priporoča te premembe ustave vršiti, kakoršne namerava Gregerjeva adresa. In tudi glede tega strinja se ministerski predsednik z pomislili one resolucije, katero je sprejel deželni zbor češki. Tudi ministerski predsednik je prepričan, da sedanji čas ni ugoden za tako premembo ustave. Kar se tiče drugega vprašanja „zatiranja Nemcev na Češkem, odgovarja ministerski predsednik z vso odločnostjo, da vse delovanje sedanje vlade meri na to, da se nobenemu narodu v Avstriji ne kratijo pravice, ne dela krivica, naravno, da vlada to, kar je sprejela za splošno vodilo, izvršuje in hoče tudi dalje izvrševati nasproti Nemcem na Češkem.“

S tem je bil odgovor ministrov gotov. Plener in vsa levica z njim bili so v položaju bojaželjnih mladičev, katere ženske razženo z mokrimi cunjami.

Plener stavil je sicer predlog naj se v prihodnji seji prične razgovor o odgovoru ministrom, pa predlog je bil z večino 29 glasov z 143 glasovi odbit, ako pa bi se bil predlog sprejel, bil bi Plener sam prišel v največjo zadrego.

Ostanek seje posvečen je bil dolgočasni razpravi o mornarskim redu.

Pogreb kardinala Gangelbauer-a je danes popoludne ob 2. uri.

O splošnem političnem položaju dohaja nam z Dunaja z dobrega vira vest, da je stanje ministra Gautscha zelo omajano.

Iz izhodne Afrike se poroča, da se je zdravje ponesrečega Emin paše zadnje dni nekoliko zboljšalo, nemški cesar podelil mu je red železne krone druge vrste z zvezdo. Dalje se od tod poroča, da je Buširi, vodja Nemcem sovražnih arabcev vjet po dr. Schmid-u.

Španska. — Mladi kraljič je obolel, pa zadnje poročilo javlja, da se je zdravje njegovo po prav dobro prespani noči, izdatno zboljšalo.

Češka. — Velik vtis dela pastirski list kardinala Schönborna, ki ojestro obsoja kult Husov.